

VOJNITS ANDRÁS

Houstontól Austinig

Houston, a légkondicionált város

Első rész

Texas legnépesebb, és az USA negyedik legnagyobb városa véletlenül sem az állam fővárosa, és a névazonosság ellenére még csak nem is Houston megye, hanem Harris megye székhelye (Houston megye Texas másik felén van). Vonzáskörzetét is beleszámítva az Egyesült Államok ötödik településhalmaza. Meglehetősen különös, sok mindenben kiemelkedő város, jó és rossz tekintetben egyaránt. Fejlett az ipara és az infrastruktúrája, világhírűek az egyetemei és művelődési intézményei, és itt van a NASA, valamint a földkerekség legnagyobb gyógyító és egészségügyi kutató központja, a Medical Center. Kikötőjének áruforgalma összességében a második, a nemzetközi viszonylatot tekintve pedig első az USA-ban. Viszont magas a légszennyezés, a városrészekeken meglátászik, hogy mindenféle központi építési szabályozás nélkül hozták létre őket, és számomra meglepő módon, sok közútjának burkolata katasztrofális állapotú. Lakosságának etnikai és vallási összetétele sokszínű, úgy tartják, ez az Államok legheterogénebb városa. Ehhez a sokszínűséghez három éve lányom is hozzájárul mint a Medical Center kutatója. Jómagam immár több mint négy hónapot éltem és laktam – tehát nem pusztán turistáskodtam – Texasban, kezd hát némi kép kialakulni bennem az USA legnagyobb államáról.

Özönvíz vagy földrengés?

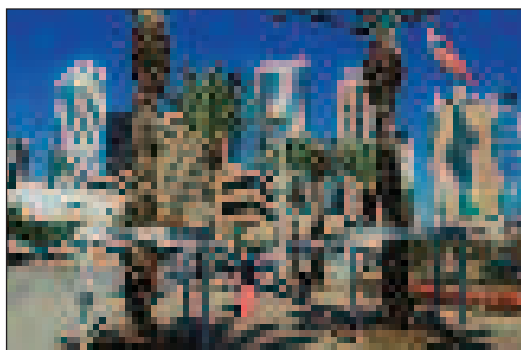
A kutatók immár megegyeznek abban, hogy ami a globális felmelegedést illeti, „a helyzet fokozódik”. (Nota bene, a műszeres mérések kezdete óta eltelt időszakban a legmelegebb földi esztendő a 2014 volt, bár éppen Észak-Amerikában ennek az ellenkezőjét lehetett érezni.) Legfeljebb a felmelegedés oka és foka és az emberi civilizáció felelőssége körül folyik még némi vita. A tengerparti síkságokra épült városoknak ez édes mindegy; ha emelkedik a világóceán szintje, őket így is, úgy is elönti a víz. Ez a sors fenyegeti a Mexikói-öböl parti síkságán elterülő, 1 700 km² kiterjedésű Houstont is; az egyik városrész, Downtown tenger-

A Houston City Hall a városvezetés székhelye. Az épületben 1938. október 1-jén egy időkapuszulát helyeztek el. Mellette a Bank of America

szint feletti magassága mindössze 15 méter, de sehol sem haladja meg a 38 métert. Magas a talajvízszint, ami ugyan élteti a tavakat (Lake Houston, Lake Conroe és Lake Livingstone), de éppen elég gondot

A Discovery Green Park sétáló övezete. Háttérben a Four Seasons Hotel, a One Park Place és az Embassy Suites

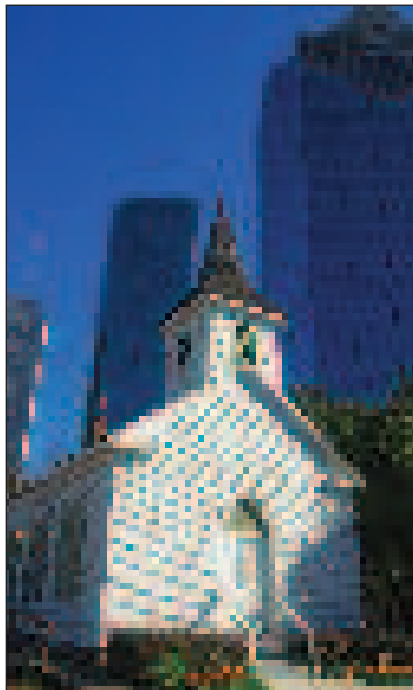

is okoz. Négy nagy bayou, csatorna szeli át a várost és vezeti el a vizet; 2014 decemberében egy rövid, de annál hevesebb esőzés után úgy tűnt, mintha a Braes Bayou elsodorná a Medical Center épülettömbjeit. A V-alakú, kibetonozott árkok hamar megtelnek vízzel. A vidék eredetileg lápos és mocsaras préri és erdős préri volt, a városkörnyéki rezervátumok ezek maradványait őrzik.

A város „alapzata” laza, kevésbé cementált és több kilométer vastag üledék, főleg homok, mely túlnyomórészt a Sziklás-hegységből származik. A beleágyazódott, tengeri eredetű szerves anyagokból az idők folyamán olaj és földgáz keletkezett. A mélyből nemcsak ezeket, hanem sok vizet is kiszivattyúztak, ennek következtében is kissé megsüllyedt Houston. Mintegy 500 kilométer hosszan szeizmikus törésvonalak futnak – egyikük éppen a város közepén –, a történelmi időkben mégsem jegyezték fel erre felé földrengést. Persze, ami késik, nem múlik – bíztatják a városlakókat a geológusok.

Szelek útjában

Klimája nedves szubtrópusi, ami tipikusnak mondható ezekben a déli államokban. Nem fekszik a tornádók útján, itt nincs annyi, mint Texas területén általában, de egy-egy szupercella kialakulásakor ide is eljut néhány, a szárazföld felett keletkezett forgószél. Annál inkább nyitott a Mexikói-öböl felőli légáramlatok előtt – gyakorlatilag egész évben tárva-nyitva a képzeletbeli szélkapu –, melyek, különösen a nyári félévben, szinte elviselhetetlen meleg-párássá légtömegeket hajtanak észak felé. Ez a nyitottság azzal is jár, hogy ugyanilyen akadálytalanul gördül délnek a sarkvidéki nehéz-fagyos levegő, bár általában a partvidék előtt elakad, visszanyomja a mexikói melegáramlat. Nem ritka a napi 20 fok körüli hőmérséklet-ingadozás, ami ugyancsak megviseli a szervezetet. A forgószeltek sem ritkák, csak ezek hurrikánok, amelyek nem a szárazföld, hanem az óceán felett keletkeznek. A 2005-ös esztendőről New Orleans, illetve a Katrina hurrikán

Óriások lábánál

jut az emberek eszébe, pedig szeptemberben óránként 280 km-es szelekkel érkezett meg Houston körzetébe a Rita, hogy menet közben 5-ös erősségűvé, minden idők harmadik legnagyobb forgószelvévé fejlődjön. Nem sokkal azután, hogy Houston 150 000, a Katrina elől menekülő embert fogadott be, már maga került bajba. A katasztrófa elhárítására tett lépések ezúttal – szemben mindazzal, ami New Orleansban történt – sikeresek voltak. Több mint két millió embert telepítettek ki, ez volt az USA történetének legnagyobb evakuálása. Különös figyelmet fordítottak a kórházak és az idősothtonok lakóira, Texasban ivóvíz-, élelem- és jégkészleteket halmoztak fel, a veszélyeztetett körzetekben mozgósították a hadsereget, a rendőrség pedig statáriumot hirdetett az esetleges fosztogatókra. Távolabb is készenlétbe helyezték a Nemzeti Gárdát, szükség esetén 300 000 ember indulhatott menteni. Okulva azon, hogy New Orleansban sokan azért nem hagyták el végveszély esetén sem otthonaikat, mert nem akarták magukra hagyni házi kedvenceiket, Houstonban mindenféle rendű és rangú „pet” követhette gazdáját, kutyaketrecek és macskakosarak utaztak a biztonságba. Civilek és állami szervek, mindenki segített mindenkinek. Amerika ezúttal a legjobb arcát mutatta.

A nyár meleg, nincsenek enyhülést hozó szakaszok, júniustól szeptemberig több mint száz napon át 32 °C fölé emelkedik a hőmérséklet, és jó párszor a 38 fokot is meghaladja. A hőérzet ennél is magasabb, mert a nyár jó részében a relatív páratar-

alom 90%. Még a ciklonokban sem lehet bízni, mert ezekben a hónapokban általában csak könnyű szelek fújnak, legfeljebb a Mexikói-öböl partvidékén és az ahhoz közel fekvő Galvestonban kibírhatóbb az időjárás. A legmagasabb hőmérsékletet, 43 fokot 2010. szeptember 4-én és 2011. augusztus 28-án mérték. Mielőtt bárki azt mondaná, ez nem is olyan nagyon meleg, gondoljon az elviselhetetlen páratartalomra, s hogy szinte harapni lehet a levegőt. Kissé beljebb, Texas felsívatagos, száraz-meleg vidékein sokkal tűrhetőbb a hőség. Mintegy a nyári megpróbáltatásokért kárpótlásul a tél enyhe. A hó ritka vendég, emlékezetes 2004. karácsonya, amikor rövid ideig hallatlanul magas, 2,5 cm-es hólepel borította a várost. Sokat esik az eső, a csapadék évi átlaga 1260 mm; a mély, sík fekvésnek és annak köszönhetően, hogy a prérítalajok csak lassan szívják be a vizet, gyakran olyan a táj, mintha Velencében járnánk. Szerencsére nem minden év annyira csapadékos, mint a 2001. esztendő, amikor júniusban az Allison nevű trópusi vihar 1000 mm esőt zúdított Houstonra.

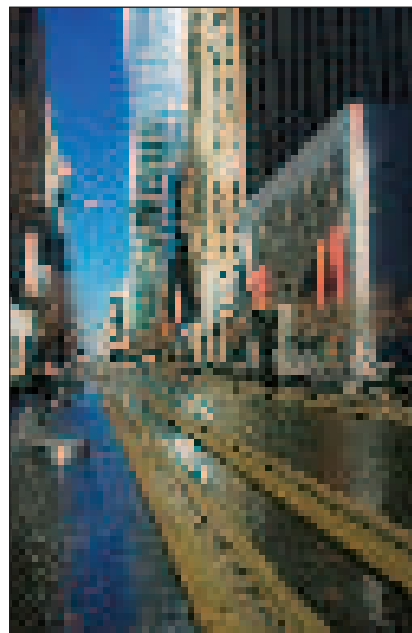
Sokat beszélnek az időjárásról – jegyezheti meg az olvasó. Meglehet, de nem ok nélkül, ami abban is megmutatkozik, hogy Houston a világ legklimatizáltabb városa. Minden épületben és minden járműben ott zümmögnek a légkondik. Jó amerikai szokás szerint maximumra állítva (a bölcsődében is!), mindenki krárog és náthás. Abban is szerepe van az időjárásnak, hogy magas a talaj menti ózontartalom. Ezen a téren Houston a városok ranglistáján a Top 10 között foglal helyet. És az sem véletlen, hogy az egyetemi lakótelepre költözőket kioktatják, ciklon idején mi a teendő. Mi szerencsések vagyunk, mert ugyan a telep könnyűszerkezetes épületeit egy kislány Rita is elfújna, de a közelben felhúztak egy ronda vasbeton parkolóházat, ami védelmet nyújtana...

Allenek városa

Los Angeles-szel erőltetett párhuzamot vonva mondhatnánk, ha az Allamokban van Angyalok városa, Houston még több joggal lehetne az Allenek városa. Igaz, a texasiak kevésbé örülnének a jenki névnek, és hát maguk a városalapító Allen fivérek nevezték el Sam Houston, a népszerű generális, majd Texas elnöke tiszteletére az újdonsült települést. A New Yorkból származó Augustus Chapman Allen és John Kirby Allen 1836 augusztusában kifejezetten abból a célból vásároltak meg a Buffalo Bayou partján egy közel 27 km²-es földdarabot, hogy ott várost alapítsanak. A névadásra még ugyanazon év szeptemberében sor került, és 1837 júniusában hivatalba lépett az első polgármester. Ettől az év-

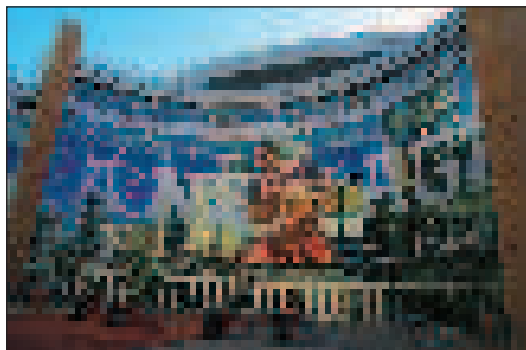
től kezdve Harrisburg (ma Harris) megye székhelye, és az egy ideig önálló Texasi Köztársaság fővárosa. A tengerpart közelsége, illetve a Mexikói-öbölbe torkolló vízi utak gazdaságilag felértékelték a vidéket. Élénk kereskedelmi forgalom alakult ki a délebbre fekvő Galveston kikötője és Houston között; utóbbi Texas rohamosan gyarapodó vasúthálózatának a központja lett. Galvestont aztán 1900-ban elintézte egy hurrikán, ezért beljebb, Houstonnál alakítottak ki mélyjárású hajók fogadására alkalmas kikötőt. Kezdetben főleg gyapotot hajóztak be, majd megindult a kőolaj kitermelése.

A II. világháború – mint a történelem során annyi más háború annyi más helyen – fellendülést hozott. Felfutott a petrolkémia, a hajógyártás, a szintetikus gumi előállítás – de ekkor rajzolódott ki a Texas Medical Center kontúrjai is. 1948-ra megduplázódott a város kiterjedése. A fejlődés nem volt töretlen, de amikor az aktuális iparágak hanyatlani kezdtek, helyükbe lé-

Ötletes városépítészeti megoldás: víztükör a villamossínek között

pett más, vagy éppen egy régi újult meg. Így kelt új életre a petrolkémia, épült fel 1961-ben a NASA központja, melynek 1973 óta Lyndon B. Johnson Space Center a neve, lett egyre jelentősebb az orvosbiológiai kutatás és az energetikai ipar. A versenyre jellemző, hogy mint új fogyasztó, 17 áramszolgáltatótól kapunk ajánlatot – mindegyik több tucat „menüvel” jelentkezett –, és mobilon naponta le lehet hívni az aktuális fogyasztást és az áramdíjat. Nincs is túlszámlázás és vita.

A Toyota Center 19 000 férőhelyes stadionja a Houston Rockets (NBA) otthona, időnként az All-Star Game színhelye. Az itt fellépő zenekarok, illetve művészek közül néhány: Paul McCartney, The Rolling Stones, Shakira, The Police, Stevie Wonder, Britney Spears...

Ha minderre – és még sokkal többre – kíváncsi a turista, nem kell könyvekben utána lapoznia, a neten búvárkodnia, mert a középületek falán, a parkokban és szinte mindenütt információs táblák mesélik el az adott hely történetét. A kikötőkben még azt is megtudhatja, évente hány tonna vagy gallon rakomány érkezik, vagy indul.

Autópályán kívül és belül

Az Interstate 610 autópálya-gyűrűn belül emelkednek az üzleti negyed felhőkarcolói, és itt van a legtöbb kormányzati épület is. A repülőtérrel jövet a 2x4 sávú úton, jobb felől váratlanul tűnik fel a magas házak aránylag szűk területre szorult rengetege, a Downtown, a pályán túl meg mindenféle van, kertváros, külváros, bevásárló központ, repülőtérnyi autókereskedések, és itt is vannak szupermodern épületek. A város immár nem egyközpontú, többek közt felépült az Uptown, a Texas Medical Center, a Memorial Center és külön világ a sok nagy egyetem. A 610-es úton kívül óriási területet foglal el a családi házas övezet és a sok parkoló, és nem kevés a „nagy semmi” benyomását keltő térség sem. A sajátos várospolitika következménye az alacsony népsűrűség, meg hogy gyalogost, sétáló embert nem igen látni – legfeljebb kocogókat a parkokban –, de az is, hogy a legutóbbi pénzügyi válságot előidéző „ingatlanbuborékot” Houstonban nem fújták túl, így nem is pukkadt ki. A „felhőkarcolós” körzetekben a sok ember meg légkondicionált járatokban közlekedhet, mint a termeszék. Downtown sok felhőkarcolóját az 1970-es években kezdték építeni. Köztük van a 305 méteres JP Morgan Chase Tower, a város és Texas legmagasabb épülete, melyet csak 1982-ben fejeztek be. 1983-ban készült el a 302 méteres Wells Fargo Plaza. Uptown legmagasabb épülete a 275

méteres Williams Tower, mely sokáig vezette a cityken kívüli felhőkarcolók világranglistáját. A negyed híres arról, hogy nagynevű építészek rajzolták meg kontúrjait. És gombaként nőttek ki az újabb alcentrumok, Midtown, Greenway Plaza, Memorial City, Energy Corridor, Westchase, Greenspoint, és az egyetemi lakótelep előtt, a játszótéren, úszómedencén, sportpályákon, parkokon és parkolókön túl sorakoznak a Texas Medical Centernek az amerikai arányokat tekintve középmagas épülettömbjei. Az egészségügyi, oktatási és kutatási non profit konglomerátumot 1945-ben alapították. Az intézmények száma jelenleg 54, van köztük

21 kórház, kutatóintézetek, nővérképzők és persze nem egy egyetem – MD Anderson Cancer Center, Baylor College of Medicine, UT Health Science Center (ahol pár éve „ideiglenesen állomásozunk”), Memorial Hermann Hospital, University of Houston College of Pharmacy, The Methodist Hospital, Texas Children’s Hospital... Szívgyógyászat, gyermekgyógyászat, rákkutatás, őssejt kutatás – csak néhány a Medical Center erősségei közül. Sehol a világon nem végeznek annyi szívműtétet, és nem dolgoznak annyian a sejtélettani kutatásokban, mint Houstonban. Akinek pedig elege van az amerikai életstílusból, két kerületben is egészen más világot talál: Chinatown és a Mahatma Gandhi District neve önmagáért beszél.

Neves eseményekben és rangos intézményekben bővelkedik a város. Akad köztük jellegzetesen amerikai, mint a márciusban 20 napig tartó Houston Livestock Show and Rodeo, a világ legnagyobb állatvására. Az NRG Stadionban, a világ első nyitható-csukható tetejű stadionjában tartják valóságos népünnepély keretében. És népünnepély az amerikaifutball, a kosárlabda vagy a baseball megannyi nagy összecsapása is. A rodeó meg a sportversenyek idején is családok ezrei kempingeznek a parkokban és parkolóknak, szinte mindenütt húst sütnek. Híres a Greek Festival, az Art Car Parade (amelyen fantasztikusan kifestett, feldíszített kocsik vonulnak fel), az Auto Show (ez a „normális” autósalon) vagy az USA öt legnagyobb művészeti fesztiváljának egyike, a Bayou City Art Festival. Nem hiába „Space Center” a város egyik beceneve, rengeteg látogatót vonz a Lyndon

B. Johnson űrközpont – az irányítóterem kisebb, mint azt az ember a filmek alapján hinné, ellenben a földre fektetett Saturn V rakéta döbbenetesen nagy –, és a számos veszélyeztetett állatfaj megmentésében tevékenyen részt vevő állatkert. Downtown helyet ad az összes nagy előadó művészeti ágának (Houston Grand Opera, Houston Ballet, Houston Symphony Orchestra, The Alley Theatre), itt van az USA második legnagyobb színház koncentrációja. A múzeumi negyedet évente több mint 7 millió ember látogatja, a természettudományi, a szépművészeti, a holocaust- és a többi múzeum anyaga gazdag. A George Bush Nemzetközi Repülőtér közelében van a temetési szokások, szertartások különös múzeuma, a National Museum of Funeral History. Kiállításait nem szívesen látogatnám túl gyakran...

Bábel tornyai

Kár lenne vitatni, hogy az USA „multikulti” ország. Még a legkonzervatívabb és „legfehérebb” államai is azok, ezért is áll távol az amerikaiaktól az Európában ebben a kérdésben időről időre fellángoló vita. Houston fejlett ipara, hatalmas kikötője és nemzetközi híru oktatási, valamint tudományos intézményei különösen vonzzák a bevándorlókat, és ezek jelentős része, mintegy 400 000 ember okmányok nélkül él a városban és főleg annak környékén. A felhőkarcolókban és azok környékén több mint kilencven nyelvet beszélnek, elképzelni is nehéz, hát még hallani és megérteni! A legutóbbi, 2010-es felmérés szerint a népességnek valamivel több, mint fele európai, és ennek is a fele spanyol származású. Ez durván két negyed, a harmadik negyed afroamerikai. Az ázsiaiak szám-

Múlt és jelen

aránya 6%, de gyorsan növekszik, míg az amerikai indiánok mindössze 0,7%-ot tesznek ki. A legkisebb jelenlevő népcsoportok közé többek között a csendes-óceáni szigetektől valók tartoznak (0,1%). 1970-ben még mindössze 0,4% volt az ázsiai, míg

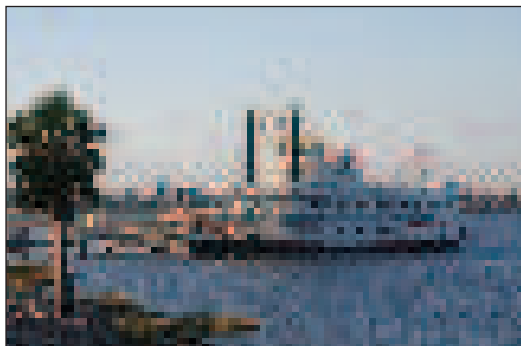
a „hispanic or latino” népesség azóta megégszereződött, ellenben az afroamerikai kissé csökkent. A várost járva ugyan bárhol jó eséllyel találkozhatunk mindenféle nációval, de persze vannak körzetek, ahol egy-egy nagyobb etnikum vagy rassz – az amerikaiakkal sokkal általánosabban használják az utóbbi megjelölést, mint az európai kultúrantropológusok – koncentrálódik. Az egyetemi telep alapján egyenesen azt hihetnénk, hogy Houstonban javarészt kínaiak (japánok, koreaiak, vietnamiak...) és indiaiak (bangladesiek, pakisztániak, cejloniak...) laknak. A kutatóintézetek néhány részlegén már nem is angolul, hanem kínaiul beszélnek. Magyarok hárman vannak, egy amerikai magyar, aki már nem beszél magyarul, egy kanadai magyar, aki nem akar magyarul beszélni, és egy magyarmagyar, a lányom. A sokféle kultúra, hagyomány, szokás akár zavaró is lehet, az emberek mégis tiszteletben tartják, vagy legalább is elviselik egymást. Korántsem reprezentatív „szociológiai felmérésem” szerint a kínaiak ún. intim szférája messze nem akkora –, ha úgy tetszik, semekkora –, mint egy közép-európai emberé (a skandinávokról nem is beszélve), ami számtalan összezőrdülésre adhatna okot. De ilyenre nagyon ritkán kerül sor, mint ahogy azért sem szólnak, ha valaki szétdobálja a papírhulladékot és az üres sörös dobozokat (ebben egy másik náció jár élen). Ha nem takarítanak állandóan a telepet, úgy nézne ki, mint valami dél-ázsiai város. De takarítják, rendben tartják, minden nap és egész nap. Az meg talán önmagában érdekes, hogy az ürközpont látogatóinak fele indiai, és kínait alig látni. A sokszínűséget az is jelzi, hogy 86 ország képviselőjében itt van az Államokban a harmadik legtöbb konzulátus.

Hatalmas ipartelepek és kikötők, maszszív bevándorlás, több százezer hontalan; az ilyen városok a bűnözés melegágyai. Az Államokon belül a 750 000 lakos feletti települések között Houston gyilkosságai rátája a hatodik, csak New York, Chicago, Detroit, Dallas és Philadelphia előzi meg. Az egyik helyi híresség is ebből a körből került ki: az 1970-es évek elején a városban és a közeli tengerparti helyeken működött a houstoni sorozatgyilkos, Amerika történetének „legeredményesebb” gyilkosa. De összességében az utóbbi években a bűnesetek számát sikerült 11%-kal csökkenteni. A mexikói határ relatív közelsége miatt különösen nagy problémát jelent a drogkereskedelem, és ugyancsak Mexikó, valamint a karibi szigetországok indukálják az embercsempészetet. Mindebből eddig semmit sem

tapasztaltunk, hacsak az nem üt szöveget az ember fejébe, hogy az amúgy körülkerített, éjjel-nappal őrzött és beléptető rendszerrel ellátott lakótelepen rendszeresen járőrözik az University of Texas „UT Health Police” feliratú fekete-fehér rendőrökcsija.

A város peremén

Az eddig elmondottak után talán meglepő, hogy Houston zöld és virágos város, erre utal a „Magnolia City” becenév is. (Houstonnak vagy féltucat beceneve van.) Az USA népebb városainak egyikében sem

Galveston kikötője (A szerző felvételei)

találunk ekkora zöld területet. A 337 park közül leglátogatottabb a Memorial Park, a Lake Houston Park, a messze elnyúló Hermann Park, ahol az állatkert és a természettudományi múzeum is helyet kapott és a Sam Houston Park, amelynek különlegessége a néhány restaurált, az amerikaiak szerint szinte elképzelhetetlen régen, 1823 és 1905 között emelt épület. Nincsen olyan városi park, amelyben ne lenne tó, vagy ne keresztezné vízfolyás. Teknőssel, madarakkal, beleértve a nagytestű gázlómadarakat is és mókussal mindenhol találkozhatunk. Meg kocogókkal és futókkal. (A csótányokat említeni sem érdemes, ezen az éghajlaton a könnyűszerkezetes épületekből kiirthatatlanok.) Hétféteken a parkokban csúcsforgalom van, az utakon alig férnek el a gyerekkocsik, a gyepen pedig a kempingező családok. A városban golfpálya is akad, nem is egy. A parkokba tilos behajtani, de megközelíteni általában csak gépkocsival lehet, ezért aztán a parkok melletti parkolók csaknem akkorák, mint maguk a parkok.

A szűkebb városhatáron túl a Partisíkság a Mexikói-öböl egy vizes élőhelyek eldorádója, és egyúttal nagyjelentőségű madárrezervátum. Ősszel, de még inkább kora tavasszal a vonuló madarak pár napot pihenéssel és táplálkozással töltenek, mielőtt tovább repülnének. Rengeteg és sokféle madár nyüzsög itt ilyenkor, és majd’ annyi a távcsővel, madárhatározóval és jegyzetfüzettel felfegyverkezett ember – a britek

madármegfigyelő szenvedélye szemmel láthatóan átterjedt az Újvilágra. Télen is van mit nézni, nem megy el a védett és ritka barna pelikán, az árapály zónát ellepik a görbecsőrű partfutók és csigaforgatók, a magasban ragadozó madarak keringenek. A vizes élőhelyek jelentős része természet-szerűleg sósvízi, de vannak és kiemelten védettek az édesvíziek, melyek fokozottan veszélyeztetettek, területük fogyóban. A kevertvízűek kiterjedése időszakra időszakra változik, a mindenkori időjárástól, a tengerjárástól és különösen a nagyobb vihardagályoktól függően, melyek gátakat bontanak le, vagy éppen építenek. Vannak helyek, ahol belépődíjat kell fizetni, és vannak, ahol nem. Az állami parkokban – a „park” nem tévesztendő össze a mi városi szóhasználatunkkal, állami igazgatás alatt álló természetvédelmi területről van szó – a Park Pass ára 70 USD, ennek fejében a gépkocsinak és utasainak egy évig szabad belépésük van több mint 90 parkba. Mi több, akár horgászhatnak is. Ez bizony még akkor is nagyon kedvező ajánlat, ha – mint jelen sorok írása idején – gyengélkedik a forint. Az ilyesféle védett területek között tipikusan mondható a Brazos Bend State Park. Keletről a Brazos

folyó határolt, tavakkal és mocsarakkal tűzdelt vizes élőhely, amely azért dombokat is magába foglal, melyeken erdőfoltok díszlenek. Gyönyörűek a szakállzuzmóval borított örökzöld tölgyek (*Quercus virginiana*), és a sok őshonos pekán dió (*Carya illinoensis*). A yaupon magyal (*Ilex vomitoria*) bogoyóiból mámorító italt főznek, ez az igazi fekete leves (valóban így hívják). A kúszónövény mérges szörmörcének (*Toxicodendron radicans*) már a nemzetségneve is jelzi, hogy mérgező. Angol neve poison ivy, azaz mérgezősok, nem véletlenül hívták így Batman női ellenfelét. A tópartokon magas préri fű (*Schizachyrium scoparium*) hullámszik. A fák felett piros vállú sólymok (*Buteo lineatus*) cikáznak, a sűrűben amerikai ökörszemek (*Thryothorus ludovicianus*) bujkálnak. A tó sekély vízében vízi- és gázlómadarak halászgatnak, és persze nem hiányzik az ezen a tájon már megszokott attrakció – ha élhetnek ezzel az ellentmondásos kifejezéssel –, a csukaorrúnak is nevezett amerikai vagy mississippi aligátor (*Alligator mississippiensis*). A szemelebbje keresztben az úton heverészik, és nem mozdul, ki kell kerülni. A túraösvények rövidebbje 30 perc alatt bejárható, a hosszabbak egy egész napot igénybe vesznek.

Ellenkező irányba, Houstontól északnak, északnyugatnak fordulva, lassan, szinte észrevétlenül emelkedik a térszín, és változik a táj. Austin felé tartunk, de ez már egy másik történet.